

PERHEPÄIVÄHOIDON

TOIMINTASUUNNITELMA

Oriveden kaupunki
2025-2026

seuraa meitä

Instagramissa

@asemanpph @pphake_orivesi

Blogi:

perhepaivahoitoorivesi.blogspot.fi

*Pieni reppuselkä pipopää
tupsahtaa aamuhämärissä eteiseen.*

*Nukkumatin uurteet poskessaan,
pikkuleipä kintaassa.*

*"Heippa äiti", sanoo ovesta lähtijälle
ja istuu mykkyrälle syliini.*

Uusi päivä alkaa.

- Marita Kalijärvi

Aluksi

Leikki on perhepäivähoitossa tärkeässä osassa ja pyrimmekin järjestämään aikaa sekä vapaalle että ohjatulle leikille.

Perhepäivähoito eroaa muusta varhaiskasvatuksesta ryhmäkoon, ympäristön ja toimintatapojensa osalta.

Pienessä ryhmässä jokaiselle riittää aikaa ja syliä.

Perhepäivähoitossa työttemme on lapsilähtöinen ja lapsia osallistava.

Kodin kanssa tehtävä yhteistyö on mutkatonta ja rajat sekä pysyvyys luovat turvallisen kasvuympäristön.

Sisällysluettelo

Aluksi	3
Sisällysluettelo	4
Perhepäivähoito Orivedellä	5
Oppimisympäristö	6
Toimintakulttuurimme	7
Hoitajien yhteistyö	8
Yhteinen toiminta	9
Perhepäivähoidon ja kodin yhteistyö	11
Perhepäivähoidon arvopohja	12
Laaja-alaisen oppimisen tavoitteet	13
• Ajattelu ja oppiminen	
• Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	
• Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot sekä kehotunnekasvatus	
• Monilukutaito	
• Digitaalinen osaaminen	
• Osallistuminen ja vaikuttaminen	
Oppimisen alueet	16
• Kielten rikas maailma	
• Ilmaisun monet muodot	
• Minä ja meidän yhteisömme	
• Tutkin ja toimin ympäristössäni	
• Kasvan, liikun ja kehityn	
Lopuksi	21

Perhepäivähoito Orivedellä

Orivedellä toimii kuusi kunnallista perhepäivähoitajaa, joista kaksi toimii Asemalla, kaksi keskustassa, yksi Rovastinkankaalla ja yksi Vehkalahdella.

Perhepäivähoidon lähiesimiehenä toimii Miia Reuna ja varhaiskasvatuksen erityisopettajana Miri Halmetoja

Tarvittaessa perhepäivähoidon käytössä on varahenkilö eli "vippari".

Hoitosopimuksessa lapselle sovitaan varahoitopaikka, joka pääsääntöisesti on Orivarsan päiväkotia, hoitajan poissaolojen ajaksi. Päivystysaikojen varahoitopaikat ilmoitetaan erikseen.

Vanhempien läsnäollessa he vastaavat aina lapsen turvallisuudesta.

Oppimisympäristö

Perhepäivähoito tarjoaa turvallisen, monipuolisen ja rikkaan toimintaympäristön, jossa lapsi harjoittelee hänelle tärkeitä taitoja mielekkäällä tavalla.

Perhepäivähoidon oppimisympäristönä toimii hoitajan oman kodin lisäksi useat ulkoilualueet leikkikenttineen ja metsineen. Viikoittain käymme liikuntahallilla ja mahdollisuuksien mukaan kerhohuoneella, jolloin lapset oppivat toimimaan myös isommassa ryhmässä ja useamman aikuisen ohjauksessa.

Perhepäivähoidossa yksi hoitaja hoitaa korkeintaan neljää lasta pienryhmässä, joka takaa lapsille rauhallisen ja yksilöllisen hoidon sekä aidon kodin tunnelman. Perhepäivähoidossa pienemmät lapset oppivat monia taitoja isommilta lapsilta.

Toimintakulttuurimme

Lapsen oppiminen on kokonaisvaltaista ja sitä tapahtuu kaikkialla, siksi perhepäivähoidossa korostuu arjen pedagogiikka ja lapsen oppiminen leikkien.

Tärkeimmät työkalumme ovat yhdessä tekeminen ja leikki, koska lapset kasvavat, kehittyvät sekä oppivat vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja lähiympäristön kanssa.

Toimintaa suunnitellaan huomioiden jokainen lapsi omana itsenään. Lapsella on oikeus omaan mielipiteeseen. Lapsia kuunnellaan ja he voivat osallistua toiminnansuunnitteluun ikätasonsa mukaisesti.

Huoltajien kanssa käydään säännöllistä vuoropuhelua lapsen kehityksestä, kasvusta ja mielenkiinnon kohteista.

Pieni ryhmä luo lapselle turvallisen kasvuympäristön ja rajat, jolloin hän voi turvallisesti toteuttaa itseään.

Hoitajien yhteistyö

Tiiminä suunnittelemme yhteistä toimintaan ja kokoonnumme mahdollisuuksien mukaan tiistaisin liikuntahallilla ja torstaisin Järjestöjen talolla. Lähellä asuvilla hoitajilla on mahdollisuus yhteistyöhön myös esim. ulkoillessa.

Hoitajat toimivat toistensa tukena erilaisissa toimintatavoissa.

Tiimityöskentely mahdollistaa lasten tutustumisen muihin hoitajiin ja siten lapsia voidaan jakaa liikuntahallilla ja kerhossa myös ikä- tai taitotasoryhmittäin.

Keskustan ja Aseman välillä kuljemme tarvittaessa Nopa-busseilla

Yhteinen toiminta

Liikuntahallilla lapsilla on mahdollisuus sekä omaehtoiseen että ohjattuun liikuntaan.

Liikkuminen edistää terveellisiä elämäntapoja, motoristen taitojen kehittymistä ja keuhonhallintaa. Hoitaja mahdollistaa päivittäisen ja monipuolisen liikkumisen tukemalla, ohjaamalla ja olemalla esimerkkinä.

Kerhotilassa toteutetaan tiimissä suunniteltua toimintaa, askarrellaan, leikitään ja pelataan.

Osallistumme myös varhaiskasvatuksen yhteisiin tapahtumiin

Päiväämme rytmittävät ruoka-ajat. Ruokailutilanne on rauhallinen, keskusteleva ja uusiin makuihin kannustuva. Syömme itsetehtyä kotiruokaa, halutessaan lapset voivat osallistua ruoanvalmistukseen.

Ruokailun jälkeen kaikilla lapsilla on oikeus lepoon ja rauhoittumiseen.

Perhepäivähoidossa ulkoilu painottuu aamupäivään. Ulkona lapset saavat leikkiä ja liikkua omaehtoisesti, taitojensa mukaan.

Muutaman kerran vuodessa järjestämme tutustumiskäyntejä ja retkiä ympäristöön.

Perhepäivähoidon ja kodin yhteistyö

Vanhempien ja hoitajan yhteistyö alkaa jo ennen hoitoa tutustumiskäynteinä.

Tärkeä yhteistyön muoto on päivittäinen kuulumisten vaihtaminen. Toivomme vanhempien kertovan lapsen kuulumiset aamulla ja hoitopäivän päätteeksi hoitaja kertoo päivän tapahtumista. Näin toimien pystymme parhaiten huomioimaan lapsesi yksilölliset tarpeet hoitopäivän aikana.

Lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, joka tarkistetaan toimintakausittain, yhteistyössä lapsen ja vanhempien kanssa.

Toimintakaudenaikana järjestämme kaksi koko perheen tapahtumaa.

Perhepäivähoidon arvopohja

Arvomme rakentuvat lapsuuden itseisarvoon, ihmisenä kasvamiseen ja lastenoikeuksien kunnioittamiseen sekä tasa-arvoiseen kohtaamiseen.

Oikeus leikkiin kuuluu lapsuuteen ja hoitajina rikastamme leikkiä sekä leikimme lasten kanssa. Leikissä on mukavaa, kun on sopivat leikkiä kestävät vaatteet ja jalkineet. Leikkiä voi jatkaa tai se voi siirtyä lasten mukana paikasta toiseen.

Ihmisenä kasvamista voidaan harjoitella tunnekasvatuksen, toisten huomioimisen, kestävän kehityksen sekä hyvien käytösten avulla.

Lapsella on oikeus kokeilla ja oppia uusia asioita, oikeus omaan mielipiteeseen, turvalliseen hoitopäivään, terveelliseen ruokaan sekä riittävään liikuntaan ja lepoon.

Laaja-alaisen oppimisen tavoitteet

Ajattelu ja oppiminen

- kannustetaan ja rohkaistaan lasta toimimaan, tutkimaan, oppimaan ja ajattelemaan
- kannustetaan ja tuetaan lapsia perustelevaan valintoihin ja mielipiteitään
- luodaan lapselle oppimista edistävä oppimisympäristö
- järjestetään lapsen ikätasoa vastaavaa toimintaa ja virikkeitä.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

- tutustutaan omaan kulttuuriin ja perinteisiin
- annetaan lapsille mahdollisuus tutustua toisiin kulttuureihin.
- pienessä ryhmässä pystymme olemaan kunnolla lasten kanssa vuorovaikutuksessa
- pohdimme lasten kanssa monia asioita pitkään ja näin ollen lapsen oma ilmaisu paranee.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

- harjoitellaan tekemään valintoja
- opetellaan huolehtimaan itsestä, omista tavaroista ja leluista.
- ihastellaan ja opitaan arvostamaan toisten työtä ja ympäristöä.
- harjoitellaan pukemista ja riisumista sekä huolehditaan omat vaatteet paikoilleen
- opetellaan ruokailukäytäntöjä
- opastetaan siisteyskasvatuksessa
- harjoitellaan rauhoittumaan ja keskustellaan riittävästä levontarpeesta
- ohjataan tunnistamaan oman kehontarpeita

Kehotunnekasvatus

- harjoitellaan tunne- ja turvataitoja
- opetellaan oman ja muiden kehojen arvostamista
- opetellaan mitkä alueet kehossa ovat yksityisiä ns. uimapukualue
- kannustetaan lapsia avoimeen ja sallivaan keskusteluun

Monilukutaito

- havainnoidaan rakennetun ympäristön signaaleja, liikennemerkkejä ja mainoksia

Digitaalinen osaaminen

- dokumentoimme lasten kanssa yhdessä ja samalla tutustumme tvt laitteisiin.
- hoidossa on opetuskäytössä Ipadit ja cromebook

Osallistuminen ja vaikuttaminen

- lapsella on oikeus omaan mielipiteeseen.
- lapsia kuunnellaan ja he voivat osallistua toiminnansuunnitteluun ikätasonsa mukaisesti.
- ennen vasua lapsen kanssa täytetään Lapsen itsearviointilomake
- harjoitellaan demokratian perusteita

Oppimisen alueet

Kielten rikas maailma

Kielelliset taidot ja valmiudet

Kielelliset identiteetit

Puheen tuottamisen taidot

- lasta rohkaistaan puhumaan eri tilanteissa
- äänenpainot

Kielellinen muisti ja sanavarasto

- pelit ja leikit
- lukeminen, luetun kertaaminen
- arvoitukset, lorut ja riimit

Kielitietoisuus

- erilaisten ihmisten puheen havainnointi
- vaihtelevien tekstien lukeminen
- oman kulttuurin tukeminen
- kirjastokäynnit

Vuorovaikutustaidot

- lasta kuunnellaan
- lasten aloitteet huomioidaan
- vastavuoroisuuden opettelu

Kielen ymmärtämisen taidot

- ensin - sitten
- toiminnan sanoittaminen
- tarvittaessa käytetään kuvia tai viittomia

Kielen käyttötaidot

- äänen sävy ja paino
- kertominen, eläytyminen, hassuttelu

Ilmaisun monet muodot

Musiikillinen ilmaisu

- laululeikit, omat laulut
- erilaiset soittimet
- rytmi
- konsertit

Kuvallinen ilmaisu

- piirtäminen, maalaaminen, muovailu
- erilaisten työvälineiden ja tekniikoiden kokeilu
- ompelu, puutyöt
- majanrakennus
- leikkien rakennus

Kehollinen ilmaisu

- tanssi
- aistikokemukset
- roolileikit
- esiintyminen

Sanallinen ilmaisu

- sadut ja saduttaminen
- kirjat, lorut ja riimit
- luetun kertaaminen
- keskustelut omasta päivästä tai tapahtumista

Minä ja meidän yhteisömme

Eettinen ajattelu

- vuorottelu, jakaminen
- tunnetaitojen harjoittelu, toisten tunteiden tunnistaminen ja huomioiminen
- toisen tilan kunnioittaminen
- oikein-väärin, totta-tarua
- ei roskata eikä rikota
- aikuinen ohjeistaa ja leikkii mukana
- hoivaleikit

Lähiyhteisön menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus

- leikit, pelit ja tapahtumat
- yhteistyö vanhusten kanssa
- vanhat esineet ja lelut
- ympäristön ja kulttuurin muuttuvuus

Katsomuskasvatus

- erilaisuuden hyväksyminen
- erilaisiin kulttuureihin tutustuminen
- oma kulttuuriperinne
- tasa-arvoisuus

Mediakasvatus

- mediakriittisyys
- laitteet, lehdet, kirjat, valokuvat ja videot

Tutkin ja toimin ympäristössäni

Matemaattinen ajattelu

- lelujen kerääminen, lajittelu ja järjestäminen
- liikuntaleikit ja pelit
- mittaaminen ja vertailu
- ympäristön havainnointi
- arkimatikka

Ympäristökasvatus

- retket lähiympäristöön
- luonnon kunnioittaminen ja jokaisen oikeudet
- marjastaminen ja sienestäminen
- vuodenaikojen havainnointi
- liikennekasvatus
- kierrätys

Teknologiakasvatus

- pohditaan lasten kanssa miten mikäkin toimii
- tiedonhankinnan välineet
- ihmisen keksinnöt ja vaikutus jokapäiväiseen elämään

Kasvan, liikun ja kehityn

Liikkuminen

- erilaisissa ympäristöissä, metsissä, puistoissa,
- turhien rajoitusten karsiminen
- vuodenaikojen mukaan
- arkiliikunta
- sääntöleikit
- temppuradat

Ruokakasvatus

- rauhallinen ruokailutilanne
- pöytätavat
- lasten osallisuus, kattaminen, ruoanvalmistus, omatoimisuus
- lapsi päättää paljonko ja mitä syö
- perinteet ja juhlapäivät
- käynnit kaupassa, torilla ja ravintolassa
- leikit, koti-, kauppa- ja ravintolaleikit

Terveys ja turvallisuus

- liikennesäännöt
- käytetään liikenteessä huomioliiviä
- leikki- ja liikuntavälineet sopivia ja kunnossa
- kehonosien tunnistaminen
- toisen psyykkisen- ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittaminen
- tunnetaitojen opettelu
- leikit, palo- ja pelastusleikit, sairaalaleikki jne.
- aikuisen esimerkki ja ohjaus

Lopuksi

Tämä toimintasuunnitelma on laadittu tiimimme yhteistyönä ja yhtenäiset toimintatavat huomioiden. Hoitajat täydentävät ja henkilökohtaistavat omaa toimintasuunnitelmaansa huomioiden oman ryhmänsä lasten varhaiskasvatussuunnitelmat.

Työryhmä:

Anitta Forsblom
Päivi Kettumäki
Hannele Koskinen
Marju Kuoppu
Päivi Lindström
Tiina Ukkonen

